Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Asiantuntijalausunto **Talousvaliokunta 22.2.2023**
Aihe: U 110/2022 vp/Lausuntopyyntö
Ulla Palander, Mika Honkanen

Asia: U 110/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi pakkauksista ja pakkausjätteistä, asetuksen (EU) N:o 2019/1020 muuttamisesta ja direktiivin 94/62/EY kumoamisesta (pakkausjäteasetus)

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto eduskunnan talousvaliokunnalle pakkausjäteasetuksen U-kirjeestä. Työ- ja elinkeinoministeriö on osallistunut asian kansalliseen valmisteluun.

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) kannattaa pakkausjäteasetuksen päätavoitteita pakkausjätteen synnyn vähentämisestä, pakkausten kierrätyksen kustannustehokkaasta edistämisestä ja pakkausten kierrätetyn materiaalin käytön lisäämisestä.

TEM korostaa vakaata investointiympäristöä, joka kannustaa investoimaan innovatiivisiin pakkausratkaisuihin. Kilpailukyvyn kannalta olisi mahdollisuuksien mukaan tärkeätä välttää uutta EU-säädöksistä tulevaa regulaatiota, hallintoa ja raportointia. Jäykkä regulaatio ei myöskään vastaa markkinoiden tarpeisiin tai teknologiseen kehitykseen. Asetusehdotus jättää komissiolle merkittävästi delegoitua päätösvaltaa, johon on Suomen ominaispiirteiden vuoksi syytä suhtautua varauksellisesti.

Suomessa biotalouden edistäminen on tärkeä kansallinen tavoite. TEM huomauttaa, ettei pakkausjäteasetuksessa tunnusteta riittävästi biopohjaisten materiaalien asemaa. Uhkakuvana on muovin aseman vankistuminen ja tätä kautta ei-toivottava fossiilisten raaka-aineiden käytön lisääntyminen. Biotalouden tuotteilla, kuten biopohjaisilla muoveilla, on oltava tärkeä rooli irrottauduttaessa fossiilisista raaka-aineista. Siksi asetuksen täytäntöönpanoa varten olisi kehitettävä elinkaarilaskelmia, jotta voidaan valita ympäristön ja käyttökohteen kannalta paras pakkausvaihtoehto. Tärkeitä näkökohtia ovat myös tuotteen vahingoittumattomana pysyminen ja ruokahävikin estäminen.

Ehdotettuja kiellettyjen pakkaustyyppien listaa sekä uudelleenkäytön tavoitetasoja ja poikkeamistarpeita tulisi arvioida tarkemmin. Erityisesti kierrätetyn muovin käyttöä koskeva vaatimus olisi oltava jäsenmaakohtaisesti mahdollista korvata biopohjaisella käytöllä. Muovipinnoitetut kartonkipakkaukset olisi jätettävä kierrätetyn muovin käytön vaatimusten ulkopuolelle.